

PROJECTPLAN BURGERINITIATIEF VITAAL PLATTELAND

Buurtgericht *omzien naar elkaar* in Hollandscheveld.

1. INLEIDING

1.1 Het dorp Hollandscheveld

Van de 10 dorpen in de gemeente Hoogeveen telt Hollandscheveld met ruim 4000 het meeste aantal inwoners. Het dorp dankt zijn bestaan aan de winning van het *bruine goud* in dit veengebied. Van oudsher kenmerkt Hollandscheveld zich als een dorp waar de verzuiling nog lang heeft doorgewerkt. Het dorp biedt weinig werkgelegenheid. Het werkloosheidspercentage ligt in de regio boven het landelijke en provinciale gemiddelde. De demografische ontwikkeling van het dorp leidt ertoe dat de groep ouderen een steeds groter deel van de bevolking gaat uitmaken. Deze ouderen zullen langer op zichzelf (moeten) blijven wonen.

1.2 Werken aan dorpsbinding en sociale samenhang

Bij de Vereniging Hollandscheveld *Plaatselijk Belang* stonden in 2010 de sociale samenhang en de leefbaarheid in het dorp dan ook voorop, toen het bestuur het initiatief nam om het Dorpscentrum 't Anker nieuw leven in te blazen. De gemeente heeft de middelen beschikbaar gesteld voor een verbouwing en renovatie van het dorpscentrum en de Vereniging van Plaatselijk Belang heeft, na de werving van voldoende vrijwilligers, in het voorjaar van 2011 een nieuwe beheerstichting opgericht. Op 1 juni 2012 kon wethouder Ton Bargeman het dorpscentrum officieel heropenen. Dankzij zo'n 50 vrijwilligers bruist het in het dorpscentrum van de activiteiten. De echte winst hiervan is, dat het dorp nu een dorpscentrum heeft waar de inwoners voor allerlei activiteiten en voorstellingen vlot naar toegaan, welke levensovertuiging men ook heeft. Een ware doorbraak! De vrijwilligers hebben hiervoor het goede voorbeeld gegeven, want zij zijn met elkaar een mooie afspiegeling van de bevolking van Hollandscheveld. Het bestuur van dorpscentrum 't Anker ziet het dorpscentrum als een belangrijk onderdeel van de sociale infrastructuur in het dorp.

2. WONEN, ZORG EN WELZIJN

2.1 Visie

Ouderen en mensen met een beperking zijn gebaat bij zorgmogelijkheden in de omgeving waar zij wonen en leven. Ten gevolge van de schaalvergroting en steeds verder gaande bureaucratisering staan zorginstellingen verder af van de klant.

Vergrijzing, solidariteit en de eigen verantwoordelijkheid van de burger zijn belangrijke aandachtspunten. Zeker nu de overheid zich meer en meer terugtrekt en publieke taken overlaat aan de samenleving. Deze beweging kan voeding geven aan een houding onder burgers van "ieder voor zich", maar het biedt ook de mogelijkheid voor burgers om zelf verantwoordelijkheden op te pakken en wonen, welzijn en zorg zelf vorm te geven op

de wijze waarop men dat wenst. Deze uitdaging wil de Vereniging Hollandscheveld *Plaatselijk Belang* samen met de inwoners oppakken.

2.2 Oriëntatie op veranderingen in de zorg

In verband met de komende veranderingen in de zorg heeft het bestuur van de Vereniging Hollandscheveld *Plaatselijk Belang* het initiatief genomen voor een gesprek met wethouder Klaas Smid. Dit gesprek heeft plaatsgevonden op 5 november 2012 aan de hand van de *Procevaluatie zorg door en voor het dorp Elsendorp 2009*, die is opgesteld door de Provinciale Raad voor de Volksgezondheid en Maatschappelijke Zorg Noord-Brabant in december 2010.

Op 25 februari 2013 heeft het bestuur de heer Henk Fokkes van de gemeente uitgenodigd voor een inleiding in het bestuur over de veranderingen in de zorg en op 15 mei 2013 heeft wethouder Klaas Smid op de avond van de jaarvergadering van de vereniging over dit onderwerp een inleiding gehouden.

Dit heeft er toe geleid dat het bestuur van de Vereniging Hollandscheveld *Plaatselijk Belang* in lijn met de opzet van het dorpscentrum tot de conclusie is gekomen dat het van het allergrootste belang is om de inwoners in het dorp te mobiliseren, te motiveren en te enthousiasmeren om samen te gaan werken aan **Buurtgericht omzien naar elkaar in Hollandscheveld**. Hiertoe heeft het bestuur op 11 juli jl. een Platform Zorg en Welzijn ingesteld.

Twee leden van dit Platform zijn op 10 september jl. samen met gemeentelijke vertegenwoordigers op excursie geweest naar Velen in Duitsland. In overleg met de gemeentelijke vertegenwoordigers hebben drie leden van het Platform op 24 oktober jl. het BB-debat Burgerkracht in Driebergen bezocht. Samen met een afvaardiging van de gemeente hebben drie leden van het Platform op 28 november jl. het seminar *Austerlitz zorgt* in Austerlitz bezocht.

De Vereniging Hollandscheveld *Plaatselijk Belang* zal begin 2014 de verenigingen en de organisaties, die in het dorp op het terrein van zorg en welzijn op de een of andere manier al actief zijn, uitnodigen voor een bijeenkomst om de aanleiding en de kansen van buurtgericht *omzien naar elkaar* toe te lichten en om deze verenigingen en organisaties bij dit project te betrekken.

Het bestuur van de Vereniging Hollandscheveld *Plaatselijk Belang*, het Platform Zorg en Welzijn van de vereniging en de breed samengestelde Commissie Dorpsverfraaiing van de vereniging zijn op 11 juli 2013 en 25 november 2013 voor overleg bij elkaar geweest.

2.3 Doelstellingen

De Vereniging Hollandscheveld, gesteund door de deelnemers aan het Platform Zorg en Welzijn en de Commissie Dorpsverfraaiing, wil er naar streven dat de onderlinge solidariteit van de inwoners van Hollandscheveld vergroot, door gezamenlijk te zorgen voor een goed sociaal klimaat waar alle inwoners van kunnen profiteren. Dit moet leiden tot een positieve uitwerking op de leefbaarheid in het dorp voor ouderen, chronische zieken en mensen met een beperking.

2.4 Werken aan de doelstellingen

De Vereniging Hollandscheveld heeft als doel in het voorjaar van 2014 een zorgcoöperatie op te richten die de belangen van haar leden gaat behartigen. Dit kunnen zowel individuele vragen betreffen als ook in het algemeen het realiseren van de wensen ten aanzien van zorg en diensten in Hollandscheveld. Hiertoe zal de zorgcoöperatie contacten onderhouden met de gemeente en de instellingen die diensten en zorg leveren.

De Zorgcoöperatie zal ook aanvullende diensten en zorgverlening organiseren en leveren.

3. BEVORDEREN WELZIJN MET VRIJWILLIGERS

3.1 Aanpak creëren sociaal netwerk van vrijwilligers

- Hollandscheveld indelen op buurt
- Inventariseren welke behoeften er zijn en welke kwaliteiten, capaciteiten, kennis, ervaring er in de buurt beschikbaar zijn.
- Inventariseren wat kan en wil iemand bieden. De mogelijkheden van alle mensen in de straat in kaart brengen van zowel jongeren, volwassenen en ouderen.
- Per buurt 2 coördinatoren aanwijzen (vrijwilligers) die de kaartenbak beheren en waar een hulpvraag neergelegd kan worden. Coördinator kan de hulpvraag matchen. Daarnaast zullen de coördinatoren geschoold moeten worden in de sociale kaart van Hollandscheveld en Hoogeveen.
- De opzet van *Austerlitz Zorgt* als leidraad nemen.

3.2 Dorpsbinding

Voorbeelden hoe je elkaar met een beroep op de saamhorigheid en de gemeenschapszin van dienst kunt zijn om de kwaliteit van de leef- en woonomgeving te bevorderen, opdat iedereen zo lang mogelijk en op een prettige manier zelfstandig in Hollandscheveld kan blijven wonen.

➤ Jeugd/Jongeren:

- < tuinonderhoud
- < boodschappen halen/brengen
- < tv weer op orde zetten
- < ondersteunen bij computergebruik zoals:
  - Internetten, emailen, facebook, twitter, mobieltoestel en de mogelijkheden ervan
- < wandelen met rolstoelgebruikers
- < anderen helpen met oppas, kleine klus klaren, reparatie, etc.
- < eigen leeftijdgenoten helpen met studie
- < oppasdienst

< buurt schoonhouden

➤ **Volwassenen:**

< tuinonderhoud

< buurt schoonhouden

< boodschappen/brengen of meegaan

< telefooncirkel

< meegaan naar (huis)arts, ziekenhuis/bezoek,

< gezelschap houden/ voorlezen, ritje naar vroeger

< samen met de buurt een eigen groente- en bloementuin organiseren

Opbrengst kan de buurt samen van eten

< ruilen van zaken zoals: ik maai 1 x per week uw/je gras, jij leert mij met de computer omgaan

Dus deals maken met dichte portemonnee.

➤ **Volwassenen/ouderen:**

< leren jeugd/jongeren tuinieren

< houden de buurt schoon

< bieden oppas aan in noodsituaties (plotselinge artsen- of ziekenhuisbezoek)

< leren computeren van jongeren / bakken bv. een heerlijke cake of krentenbrood

< zijn bereid kinderen uit school te halen in geval van nood

< gaan mee naar arts/ziekenhuis(bezoek)

< onderhouden een telefooncirkel

4. PROFESSIONELE ZORG

4.1 Organisatie van de zorg door het dorp en voor het dorp

Als gevolg van de decentralisatie van de Zorgtaken naar de gemeenten zal het organiseren van de zorg veranderen. Van een verzorgingsstaat gaan we meer naar een participatiestaat, de zgn. *Kanteling*. Bij een terugtrekkende overheid komt er meer op de schouders van de burgers terecht. *Samen kun je dan meer aan zorg doen, dan dat je er alleen voor staat!* De verandering in de zorg komt er 'kort door de bocht' op neer, dat gemeenten de zorg zo moeten organiseren dat met minder geld toch de kwaliteit gewaarborgd blijft. Efficiënter organiseren en werken is de remedie. Dorpsgericht organiseren en werken zal een bijdrage aan efficiency leveren. Het zal ook de zelfsturing vergroten en de dorpsbinding stimuleren.

4.2 Zorgcoöperatie

De zorgcoöperatie, die de Vereniging Hollandscheveld van plan is dit voorjaar naar het voorbeeld van *Austerlitz zorgt* op te richten, zal de belangen van zorg en welzijn van haar leden gaan behartigen.

De zorgcoöperatie zal naast een dorpssteam en zorgcoördinator ook over een dorpsondersteuner beschikken die:

- alle vragen op het gebied van zorg en welzijn samen met de mensen zal oplossen via bezoeken en telefonische spreekuur
- de formele (professionele) zorg afstemt met de informele (vrijwilligers) zorg
- de indicatiestellingen WMO in overleg met de gemeente zal doen
- vragen aan oplossingen zal koppelen door gericht te zoeken
- vrijwilligers inzet voor allerlei diensten, zoals boodschappen doen, taxivervoer, tuinonderhoud en andere kleine klussen in en rond huis
- huishoudelijke hulp en AWBZ op PGB basis via de zorgcoördinator regelt

4.3 Overleg gemeente

De gemeente denkt erover om een pilotgebied aan te wijzen voor het invoeren van *De Kanteling* in de Zorg. Hiervoor is (ook) het dorp Hollandscheveld in beeld. Een pilot is een probeersel met de bedoeling om er een zodanig succes van te maken dat hier een positieve uitstraling vanuit gaat en dat dit gaat overwaaien naar andere buurten, wijken en dorpen. Het overleg hierover is nog gaande.

5. FACILITEITEN IN HET DORP

5.1 Locatie huisvesting

Om de kans van slagen van de decentralisatie van zorgtaken van het rijk naar de gemeente zo optimaal mogelijk te maken is het noodzakelijk dat de uitvoering van deze taken zo effectief mogelijk wordt georganiseerd om zo efficiency winst te behalen. De zorg organiseren in het dorp voor het dorp biedt in beginsel de beste kansen. Korte lijnen tussen vraag en aanbod van zorg, minimale bureaucratie, betrokkenheid en draagvlak bij de bevolking en specifiek bij de vrijwilligers als het gaat om het bredere begrip welzijn.

Naar het voorbeeld van Austerlitz gaan onze gedachten uit naar huisvesting voor een dorpssteam, dorpsondersteuner en zorgcoördinator en naar een ruimte voor opslag van hulpmiddelen. De keuze van dorpscentrum 't Anker als locatie van huisvesting ligt voor de hand omdat de huisvesting van SWW en Smederijen in 't Anker is. Sinds de gewijzigde gebiedsindeling van SWW en Smederijen is 't Anker de hoofdlocatie voor de 10 buitendorpen van de gemeente. De huisvesting voor de medewerkers van SWW en de Smederijen laat echter te wensen over door een tekort aan werkplekken.

5.2 Huisvesting in ruimere jas

Het kantoorgedeelte van SWW en Smederijen uitbreiden ten behoeve van:

- De huidige medewerkers (nu al te krap)
- Een medewerker die de rol van 'dorpsondersteuner' gaat invullen (naar het voorbeeld Austerlitz)
- Een medewerker die in het dorp komt te werken als zorgcoördinator (naar het voorbeeld Austerlitz)
- Eén of meer spreekruimte(s) waar bezoekers/cliënten een (privacy gevoelig) gesprek kunnen hebben met de maatschappelijk werker, de 'dorpsondersteuner' en de zorgcoördinator
- Een ruimte voor opslag / uitgifte van hulpmiddelen

Ten behoeve van de functie/activiteiten van het dorpscentrum 't Anker, de ruimte, die bestemd wordt voor SWW en Smederijen, te compenseren en daarenboven de ruimte van het dorpscentrum uit te breiden in verband met het ruimtegebrek dat er nu al is voor de activiteiten van het dorpscentrum. Hierbij kan bovendien ook worden gedacht aan het creëren van een aparte ruimte voor jongeren, passend binnen het streven van de gemeente om jongeren onderdak te bieden in de buurt- en dorpshuizen.

6. Aanpak project

Het Platform Zorg en Welzijn heeft als planning het jaar 2014 te gebruiken voor:

- Overleg en afstemmen met de gemeente
- Bekendmaking door middel van website, persberichten en een huis-aan-huis flyer
- Opstellen vragenlijst voor de inwoners en verspreiden en weer binnenhalen
- Inventariseren en verwerken van de resultaten van de vragenlijst om vraag naar hulp en aanbod van hulpaanbieders per buurt/straat in kaart brengen
- Introductie van een computersysteem en invoeren van de resultaten van de vragenlijst
- Scholing/deelname aan cursussen/themadagen leden van het platform
- Oprichten van een coöperatieve vereniging
- Promotie van de vereniging; ledenwerving

7. Aanloopkosten

De aanpak van het project in 2014 brengt kosten met zich mee. De aanloopkosten hebben wij als volgt gecijferd:

Omschrijving lasten	Bedrag €	Omschrijving baten	Bedrag €
Huur kantoorruimte in dorpscentrum	6.000	Inzet vrijwilligers	10.500
Administratiekosten	15.000		
Scholing/deelname aan cursussen/themadagen	3.000		
Professionele ondersteuning	15.000		
Vrijwilligersbijdrage inclusief reiskosten 7 leden à € 1500,00	10.500		
Overige en onvoorziene kosten	3.000		
		Tekort	41.500
Totale lasten	<u>52.000</u>		<u>52.000</u>

8. Cofinanciering

Wij zijn in overleg met de gemeente over een financiële bijdrage en wij hebben bij het Fonds R.C. Maagdenhuis, Stichting Brentano Steun des Ouderdoms en het VSB fonds een subsidiebijdrage gevraagd.

9. Verzoek

Ten behoeve van het burgerinitiatief **Omzien naar elkaar in Hollandscheveld** een financiële bijdrage uit het project Vitaal Platteland toe te kennen op basis van de onder 7. genoemde aanloopkosten van € 25.000,00.

Hollandscheveld, december 2013.